

Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry.

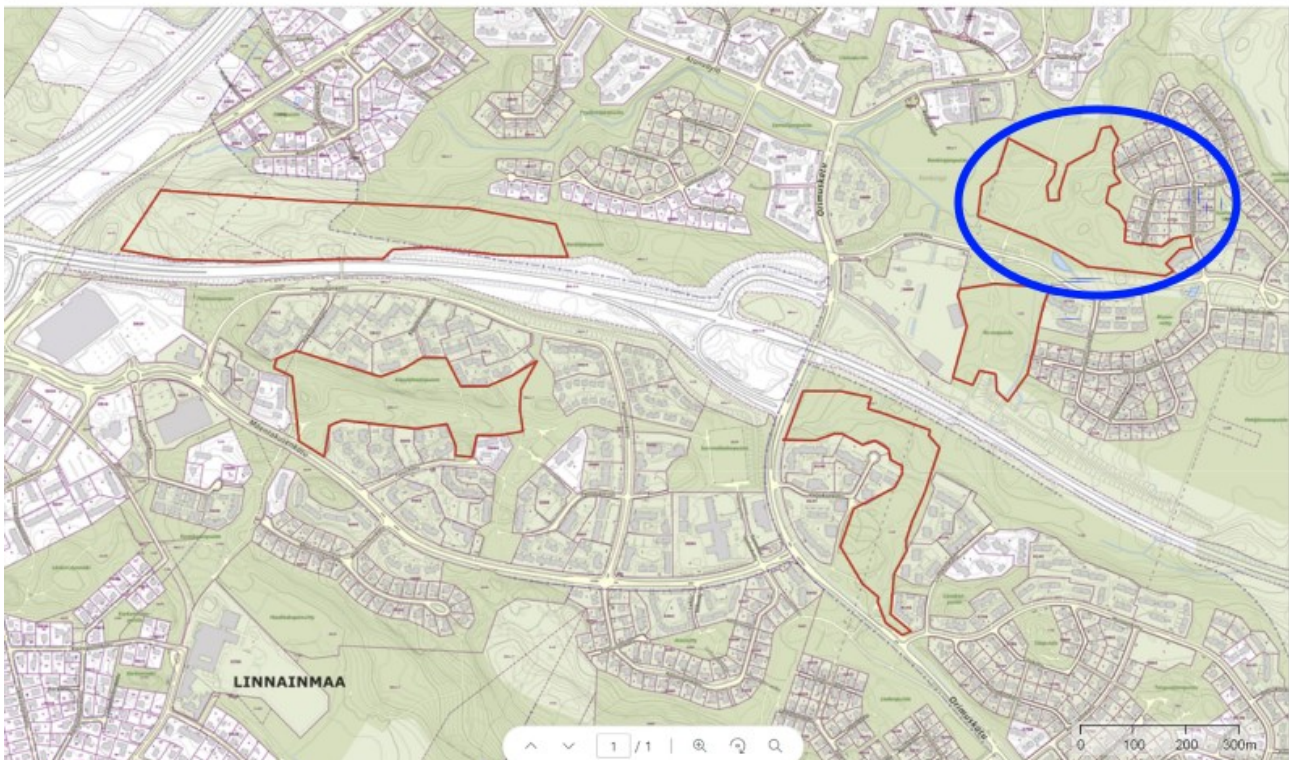
Tampereen kaupunki
- yhdyskuntalautakunnan
ympäristö- ja rakennusjaosto

Asia: Oikaisuvaatimus Tampereen kaupungin rakennusvalvonnan päätöksestä § 452 (lupatunnus LP-837-2024-01696)

Vaadimme ympäristö- ja rakennusjaostoa oikaisemaan Tampereen kaupungin rakennusvalvonnan lupapäätöksen § 452, joka on annettu 14.6.2024 (ks. liite). Päätöksen lupatunnus on LP-837-2024-01696. Päätöksellään rakennusvalvonta myönsi maisematyöluvan kaupungin kiinteistötoimelle kirjanpainajan iskemien kuusten poistoon Atala-Linnainmaan alueelle.

Vaadimme jaostoa kumoamaan maisematyölupapäätöksen koillisimmalta osa-alueelta (ks. karttakuva), joka on luonnonsuojelullisesti arvokas. Suunniteltu hakkuukohde sijaitsee lähimmillään noin 150 metrin päässä Halimasjärven luonnonsuojelualueen rajasta, ja näiden väliin jää niin ikään luonnonsuojelullisesti arvokasta metsää. Esitämme, että kirjanpainajahakkuiden sijaan suunniteltu hakkuukohde sekä sen ja suojelualueen väliin jäävä alue liitetään Halimasjärven luonnonsuojelualueeseen.

Atala-Linnainmaan alue	1:6000	
Kirjanpainajan iskemäpuiden poiston ohjeellinen alue esitetty kartalla punaisella rajauksella		Koordinaatisto ETRS-TM35FIN Keskipiste (335512, 6621993) Tulostettu 9.4.2024

Kuva. Kartta oikaisuvaatimuksen kohdealueesta (punainen rajausta sinisen soikion sisällä). Karttapohja Tampereen kaupungin kirjanpainajahakkuiden työsuunnitelmasta 2024.

Perustelut

Kaupungin esiin nostamat perustelut kirjanpainajahakkuille ovat nähdäksemme niin epävarmoja, että erityisesti luonnonsuojelullisesti arvokkailla alueilla toimenpiteisin ei pitäisi missään tapauksessa ryhtyä. Tällaisia alueita ovat mm. Kauppi-Niihama ja tämän oikaisuvaatimuksen kohteena oleva Halimasjärven mahdollinen laajennus.

Pyydämme jaostoa ottamaan huomioon, että kirjanpainajahakkuilla ei välttämättä saavuteta mitään hyötyä. Kirjanpainajahakkuut, joille nyt on myönnetty maisematyölupa, ovat käytännössä turhia ja monimuotoisuudelle vain haitallisia. Vanhat kuusivaltaiset metsät muuttuvat joka tapauksessa lähivuosikymmeninä huomattavasti, oli alueella kirjanpainajaa tai ei, kun merkittäviä määriä iäkkäitä kuusia kuolee ja muuttuu lahopuiksi. Metsistä tulee lehtipuuvaltaisempia, kun niiden taimia nousee isojen kuusten tilalle. Kyse on metsän luontaisesta häiriödynamiikasta jonka toteutuminen vain lisää luonnonarvoja. Ilmastonmuutos nopeuttaa tätä kehitystä.

Halimasjärven luonnonsuojelualueen laajennus ei vaaranna Atala-Linnainmaan alueen kirjanpainajahakkuita saati lisää kirjanpainajakantaa millään tavalla. Halimasjärven luonnonsuojelualue on aivan vieressä ja laajennusosankin metsä on suojeluarvoiltaan samaa luokkaa. Suojelualueella metsäluonnon omat prosessit esimerkiksi kirjanpainajineen, niitä syövine eliöineen ja puiden kuolemisineen voivat toimia omaan tahtiinsa. Metsäekosysteemi saa aikaa sopeutua ilmastonmuutokseen omien lainalaisuuksiensa mukaan. Mitä pidemmäksi metsän hakkaamaton historia karttuu, sitä vahvempia ovat ekosysteemin sisäiset kytkennät sekä palautumis- ja sopeutumiskyky.

Kaupunki on ilmoittanut tavoitteekseen kirjanpainajan iskemien vanhojen kuusten poiston, jotta kuoriaisten kannan elinvoimaisuutta saataisiin hillittyä. Kaupunki tuo esiin huolen, että kuusten nopean kuolemisen seurauksena muodostuisi kuolleista kuusista koostuvia metsäalueita ja samalla luonnon monimuotoisuus ja virkistysarvot vähenisivät. Olemme vahvasti eri mieltä kaupungin kanssa. Mielestämme suurempi haitta monimuotoisuudelle ja virkistysarvoille olisivat metsäkoneilla tehtävät kirjanpainajahakkuut.

Ilmastonmuutoksen seurauksena lisääntyvät kuumat kesät aiheuttavat kuusille enemmän stressiä, mikä puolestaan altistaa ne entistä herkemmin erilaisille patogeeneille ja kuoriaisille. Monet hyönteiset puolestaan hyötyvät lämmöstä ja kannat kasvavat. Kyseinen kehä ei valitettavasti maailmalla, kuten meillä täällä Suomessakaan, pysähdy kuusia hakkaamalla, vaan lopputulos on lopulta sama. Boreaalisen vyöhykkeen puulajisto on muuttumassa. Tilannetta pahentaa liian tehokas metsänkäsittely, jonka seurauksena ovat lajistoltaan köyhemmät metsät. Lisäksi avohakkuiden reunoilla puut altistuvat sään muutoksille, jolloin heikkokuntoiseen puuhun pääsevät käsiksi sitä ravinnokseen käyttävät lajit, kuten kirjanpainaja. Asutuilla alueilla ongelma tulee eteen, kun erityisesti kuusivaltaista metsää hakataan rakennusten tieltä. Reunapuuston tila heikkenee ja ollaan saman ongelman edessä kuin avohakkuiden yhteydessä.

Kaupungin esittämissä toimenpiteissä ja toteutuksessa on myös useita käytännön ongelmia. Ensinnäkin ne suoritettaisiin kesällä, mm. lintujen ja liito-oravan aktiiviseen pesimäaikaan. Kaupunki esittää tarkistavansa pesät etukäteen, mutta on täysin mahdotonta luotettavasti nähdä maan pinnalta, onko 20- tai jopa 30-metrinen puun latvaosissa pesiä. Moni laji pesii myös maassa. Myös jo pelkästään muiden puun kaataminen ja metsäkoneen ryske aiheuttavat vakavia häiriöitä. Lisäksi kesällä maastossa liikkuvat myös maastopoikaset, jotka ovat alttiita jäämään hakkuiden jalkoihin. Metsäkoneista jää maastoon ikävät jäljet, juuristovaurioiden, muun puuston kaatamisen ja lahopuiden sekä metsän muun eliölajiston (kasvit, sammaleet, jäkälät, sienet) vahingoittumisen riski kasvaa.

Kuusten poisto ei millään tavalla takaa, että kirjanpainajakanta saataisiin nopeasti hallintaan ja kuusten kuolemat pysähtyisivät. Kaupunki on käyttänyt perusteena toimenpiteille valikoituja tutkimuksia ulkomailta sekä Suomesta. Tutkimustulokset ulkomailta eivät kuitenkaan ole yksimielisiä eikä niitä voida suoraan vertailla keskenään saati Suomen oloihin. Suomessa tutkimuksia on toistaiseksi tehty

vähän. Helsingin kaupunki aloitti kirjanpainajahakkuunsa Keskuspuistossa vuonna 2020 ja laajensi vuonna 2022 poistot koskemaan koko Keskuspuiston aluetta. Poistoista huolimatta kesäisin poistettavien puiden määrät ovat kasvaneet vuosi vuodelta. Tampereen ei ole syytä ottaa Helsingin mallia käyttöön, koska se ei näytä toimivan toivotulla tavalla.

Halimasjärven luonnonsuojelun laajentaminen

Luontojärjestöt (mm. Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri) tekivät vuonna 2006 aloitteen Halimasjärven luonnonsuojelun laajentamisesta. Kaupunki toteutti lopulta esityksen pääpiirteissään vuonna 2013. Aloitteessa esitetyn alueen eteläisin osa jäi kuitenkin pois perustetusta suojelun alueesta. Tämän oikaisuvaatimuksen kohdealue on juuri tuo eteläisin osa. Alue oli luonnonsuojelullisesti arvokas jo vuonna 2006 ja nykyisin se on sitä vielä enemmän, kun metsä on ikääntynyt. Alueella on varsin rehevää (lehtomaista kangasta ja lehtoa) kuusivaltaista vanhaa metsää, jossa kasvaa sekapuina mm. järeitä haapoja. Myös lahoppua on muodostunut merkittävästi. Alueella on myös korpisuutta ja erilaisia kosteikkoja.

Lopuksi

Pyydämme vastausta oikaisuvaatimukseemme.

Tampereella 27.6.2024

Antti Virnes
Puheenjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan piiri ry.

Sari Hämäläinen
Sihteeri
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan piiri ry.

Esko Vuoristo
Varapuheenjohtaja
Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry.

Jari-Pekka Tamminen
Sihteeri
Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry.

Liite:

Tampereen kaupungin rakennusvalvonnan päätös § 452, annettu 14.6.2024

Jakelu:

Tampereen kaupunki, yhdyskuntalautakunnan rakennus- ja ympäristöjaosto

Tiedoksi:

Tampereen kaupunki
- rakennusvalvonta
- kiinteistötoimi
- ympäristönsuojelu